

સાધનાના માર્ગને આલોકિત કરો, તમારા પરમ શ્રેષ્ઠ ભાગ્યને સાકાર કરો

૧ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૯

આત્મીય પાઠકો,

આપણે એક નવા પ્રવેશદ્વારને પાર કરીને ઓક્ટોબર મહિનામાં પ્રવેશ કરી રહ્યાં છીએ — એ મહિનો જે ગુરુમાઈજીના શ્રીગુરુ, બાબા મુક્તાનંદને સમર્પિત છે. આપણે ઓક્ટોબર મહિનાને પ્રેમથી બાબાનો મહિનો કહીએ છીએ! ભારતમાં વર્ષાઋતુના અંતે આ મહિનામાં ‘શરદ્પૂર્ણિમા’ આવે છે, જે હિન્દુ પંચાંગ અનુસાર આસો મહિનો છે. આ અત્યંત દિવ્ય અને મંગલમય દિવસ છે, સાડત્રીસ વર્ષ પહેલાં આ જ દિવસે બાબાજીએ પૃથ્વી પર તેમનો ઉદ્દેશ્ય પરિપૂર્ણ કરીને મહાસમાધિ લીધી હતી. તેઓ સદૈવ માટે પરમ ચિત્તિમાં વિલીન થઈ ગયા હતા. આ વર્ષે આપણે આ પાવન દિવસનું સન્માન, સૌરતિથિ અનુસાર ૨ ઓક્ટોબરે અને ચંદ્રતિથિ અનુસાર ૧૩ ઓક્ટોબરે કરીશું.

આ મહિના દરમિયાન આપણે બાબાજીના અલૌકિક જીવનને વિશેષતઃ યાદ કરીએ છીએ અને તેનું સન્માન કરીએ છીએ. પોતાના સાધનાના લક્ષ્યને પ્રાપ્ત કર્યા પછી અને જીવનમુક્ત એટલે કે માનવદેહમાં રહીને જ આત્મ-સાક્ષાત્કાર પ્રાપ્ત કરીને મુક્ત થયા પછી બાબાજીએ તેમની કલ્યાણકારી કૃપા, સત્યના જિજ્ઞાસુઓ પર વરસાવી, જેથી તેઓ પણ તેમના પરમ શ્રેષ્ઠ ભાગ્યને સાકાર કરી શકે.

મહાન આત્માઓ સંપૂર્ણ માનવજાતિના ઉત્થાન માટે તેમની શિખામણો પ્રદાન કરે છે અને તેમનું જીવન પસાર કરે છે. બાબાજી અને આપણા શ્રીગુરુ, ગુરુમાઈજી ઇચ્છે છે કે આપણે આપણા પોતાના સાચા સ્વરૂપને ઓળખી લઈએ, એ ગહન, ચિરસ્થાયી પ્રેમને ઓળખી લઈએ જે આપણને ભગવાન સાથે જોડે છે. તેઓ આપણા માટે એવું ઇચ્છે છે, એટલું જ નહીં પરંતુ તેઓ આપણને એ પણ શીખવે છે કે આપણે કેવી રીતે ભગવાનને ઓળખી શકીએ અને તેની સાથે જોડાઈ શકીએ. આ આપણું પરમ સૌભાગ્ય છે કે આપણને આવી અનંત, અગાધ કૃપા અને કરુણા પ્રાપ્ત થઈ છે.

પંદરમી સદીના સંતકવિ કબીરદાસ કહે છે :

હરિ કૃપા તબ જાનિએ દે માનવ અવતાર ।

ગુરુકૃપા તબ જાનિએ મુક્ત કરે સંસાર ॥

એ જાણી લો કે માનવજન્મ હરિની કૃપાથી જ મળે છે.

એ જાણી લો કે આ સંસારમાં જન્મમરણના ચક્રથી મુક્તિ, શ્રીગુરુની કૃપાથી જ મળે છે.^૧

સિદ્ધયોગ પથ પર આપણામાંથી ઘણાં લોકો માટે બાબાજીના મહિનાનો ઉત્સવ મનાવવાની એક રીત છે, બાબાજીની ‘મહાસમાધિ’ના સન્માનમાં દરવર્ષે આયોજિત શક્તિપાત ધ્યાનશિબિરમાં ભાગ લેવો. શક્તિપાત ધ્યાનશિબિરમાં, શ્રીગુરુમાઈના કલ્યાણકારી સંકલ્પ દ્વારા આધ્યાત્મિક શક્તિની જાગૃતિ, એ દરેક સાધકના જીવનમાં એક રૂપાંતરણકારી ઘટના છે. આપણે જ્યારે પણ ધ્યાનશિબિરમાં ભાગ લઈએ છીએ, ત્યારે આપણને આપણા પોતાના આત્માની ગહન સમજ પ્રાપ્ત થાય છે અને આપણી સાધનાને આગળ વધારવામાં આપણને મદદ મળે છે.

આ વર્ષની શક્તિપાત ધ્યાનશિબિરનું શીર્ષક છે, ‘મન કી શક્તિ — માતૃકા શક્તિ’ અને વિશ્વભરના અનેક સ્થાનો પર તેનું આયોજન પહેલીવાર ૧૯ અથવા ૨૦ ઓક્ટોબરે થશે. વધુ માહિતી માટે સિદ્ધયોગ પથ વેબસાઇટની મુલાકાત લો.

આ વર્ષના આરંભથી જ આપણે શ્રીગુરુમાઈના વર્ષ ૨૦૧૯ માટેના સંદેશના અધ્યયનમાં સ્વયંને લીન કરી રહ્યાં છીએ, એ શિખામણમાં જે તેમણે ‘મધુર સરપ્રાઇઝ ૨૦૧૯’માં આપી હતી. દર મહિને આપણે આમાંની એક શિખામણ પર કેન્દ્રિત થયા છીએ. જ્યારે હું ઓક્ટોબર મહિના માટેનો આ પત્ર લખવાની તૈયારી કરી રહી હતી ત્યારે એક વિશેષ શિખામણ વારંવાર યાદ આવી રહી હતી. મને કુતૂહલ થયું — આવું શા માટે થઈ રહ્યું છે? પછી મને સમજાયું કે મને તેનું સ્મરણ કરાવવામાં આવ્યું કારણકે આ શિખામણ મારી પોતાની સાધનામાં ખૂબ મહત્વપૂર્ણ રહી છે. જોકે અગાઉ મેં મહિનાના પત્રમાં મેં આના વિશે વાત કરી હતી, તેમ છતાં હું તમને ફરી કહેવા માગું છું. મને લાગે છે કે જ્યારે આપણે ગુરુમાઈજીના સંદેશનું અધ્યયન કરી રહ્યાં છીએ ત્યારે આ વર્ષના અંતિમ મહિનાઓમાં, આ શિખામણ હજી વધુ મનન-ચિંતન કરવાની આવશ્યકતાનું સમર્થન કરે છે.

તેમનાં પ્રવચનમાં, ગુરુમાઈજી આપણને આપણા મનને મદદ કરવા માટે “યોગ્ય પ્રયત્ન” કરવાનું અને તેને વારંવાર કરવાનું માર્ગદર્શન આપે છે, જેથી તે તેના સ્વયંના પ્રકાશ તરફ વળી શકે. ગુરુમાઈજી આપણને શીખવે છે કે “યોગ્ય પ્રયત્ન” શું છે અને આ પ્રકારનો પ્રયત્ન કેવી રીતે કરવો જોઈએ. જ્યારે મેં ગુરુમાઈજીનું પ્રવચન સાંભળ્યું તેમજ ફરી એકવાર આ શિખામણ પર કેન્દ્રિત થયાં પછી તેના પર મનન-ચિંતન કર્યું, ત્યારે મારા માટે તે સુસ્પષ્ટ થઈ ગયું કે સાધનામાં પ્રગતિ કરવા માટે અને સાધનામાં મારા લક્ષ્યને પ્રાપ્ત કરવા માટે, આ એક અતિ આવશ્યક પરિબળ છે. મારે ખરેખર સમજવું જ પડશે કે દરેક ક્ષણમાં યોગ્ય પ્રયત્ન શું છે અને એ પણ શીખવું જ પડશે કે મારું આધ્યાત્મિક અન્વેષણ ફળપ્રદ રહે તે માટે યોગ્ય પ્રયત્ન કેવી રીતે કરવો જોઈએ.

શું તમારી સાધનામાં એવી ક્ષણો આવી હતી જ્યારે તમે વિચાર્યું હોય, “હું ખૂબ જ પ્રયત્ન કરી રહ્યો છું; હું ખૂબ જ પરિશ્રમથી મારા અભ્યાસો કરી રહ્યો છું. હું શા માટે આગળ નથી વધી રહ્યો?” મને એવી ઘણી ક્ષણો યાદ આવે છે જ્યારે હું કઠોરતાથી મારા અભ્યાસો કરી રહી હતી, તેમ છતાં મને લાગતું હતું કે જાણે હું અટકી ગઈ છું. ‘મધુર સરપ્રાઇઝ’માં ગુરુમાઈજીની શિખામણ દ્વારા હું યોગ્ય પ્રયત્ન કેવી રીતે કરવો જોઈએ તેની સમજના મહત્ત્વ વિશે શીખી છું. આપણે ઘણીવાર ‘કઠોર પરિશ્રમ’ને ‘યોગ્ય પ્રયત્ન’ માની લેવાની ભૂલ કરીએ છીએ. જ્યારે આપણે સાધનાના લક્ષ્યને પરિપૂર્ણ કરવા માટે આવશ્યક યોગ્ય પ્રયત્નના સ્વરૂપને અને તેના પૂરેપૂરા મહત્ત્વને સમજી લઈએ છીએ, અને પછી તેની સાથે કાર્ય કરીએ છીએ, ત્યારે આપણે આપણા મન સાથે મિત્રતા કરી શકીએ છીએ, અને તેને તેના પોતાના પ્રકાશ તરફ લઈ જઈએ છીએ. આ શિખામણ વિશેની તમારી સમજને ગહન કરવા માટે તમે ફરી એકવાર ‘મધુર સરપ્રાઇઝ’માં ભાગ લઈ શકો છો, જે હજીપણ સિદ્ધયોગ પથની વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે.

આપણે શ્રીગુરુમાઈના સંદેશના અભ્યાસને ગહન કરી રહ્યા છીએ ત્યારે સિદ્ધયોગ પથ વેબસાઇટ પર પ્રકાશિત કરવામાં આવતી વિશિષ્ટ પોસ્ટની શૃંખલાનો આપણે આનંદ ઉઠાવી શકીશું અને તેની સાથે સંલગ્ન થઈ શકીશું. આ વિશિષ્ટ પોસ્ટ આપણને વિશેષ ઉત્સવો વિશે વધુ શીખવાનો અવસર પણ આપે છે. આમાંની કેટલીક પોસ્ટ પર તમારું ધ્યાન દોરતા મને ખૂબ જ આનંદ થાય છે :

- Baba’s Mahasamadhi — આ મિની સાઇટ પર તમને બાબાજીની શિખામણો, તેમનાં દર્શન અને તેમના પ્રજ્ઞાનના રૂપમાં અદ્ભુત ખજાનાઓ અને બીજું ઘણું બધું જોવા મળશે.
- Images of Baba’s Moon — વેબસાઇટની આ એક એવી ફોટો-ગેલેરી છે જેને ખૂબ જ માણવામાં આવે છે અને જ્યાં વિશ્વભરના સિદ્ધયોગીઓએ મોકલાવેલા, ચંદ્રમાની વધતી કળાના અને બાબાજીના પૂર્ણચંદ્રના ફોટાઓ મૂકવામાં આવે છે, જેથી બધાં લોકો તેનો આનંદ માણી શકે. તમે જ્યાં પણ રહેતા હો ત્યાંથી ચંદ્રના ફોટા કેવી રીતે મોકલવા તે વિશે વધુ માહિતી સિદ્ધયોગ પથ વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે.
- Reflections on Gurumayi’s Message — આ મિની સાઇટની નવી પોસ્ટમાં ‘મધુર સરપ્રાઇઝ’ ૨૦૧૯માંથી લેખકને પસંદ હોય એવી કોઈપણ એક શિખામણનું અન્વેષણ રજૂ કરવામાં આવે છે.
- શ્રીગુરુમાઈના સંદેશના આપણા અધ્યયનને મદદ મળી શકે એ માટે વિશ્વભરની અલગ-અલગ પરંપરાઓની વાર્તાઓ.
- અભ્યાસ પત્રો ૩૬ — અધ્યયન પુસ્તિકાની શૃંખલાનો આ અંતિમ અભ્યાસ પત્ર છે જે શ્રીગુરુમાઈના સંદેશ સાથે સંલગ્ન થવામાં તમને મદદ કરશે.
- સપ્ટેમ્બર મહિનામાં ધ્યાનસત્રોનું સમાપન થયું હતું, તેમ છતાં તમે હજીપણ આ વર્ષના અગાઉનાં બધાં અથવા તો કોઈ એક સત્રનું પંજીકરણ કરાવી શકો છો.

આ મહિનામાં આપણે ઘણા તહેવારોનો ઉત્સવ મનાવીશું.

- નવરાત્રિ — દેવીને સમર્પિત આ ઉત્સવની શરૂઆત ૨૯ સપ્ટેમ્બરે થઈ અને તે ૭ ઓક્ટોબર સુધી ચાલુ રહેશે. શ્રી મુક્તાનંદ આશ્રમમાં દેવીના સન્માનમાં નવરાત્રિની પ્રત્યેક રાત્રિએ તેમનાં મહાદુર્ગા, મહાલક્ષ્મી અને મહાસરસ્વતીના રૂપોમાં વિશેષ પૂજા કરવામાં આવશે. નવરાત્રિમાં વેબસાઇટ પર અનેક વિશેષ પોસ્ટ પ્રકાશિત થશે, જેમકે પૂજાના ફોટાઓ, પૂજામાં વપરાતી સામગ્રીના મહત્વ પર લેખ અને ધ્યાનમ્ અથવા દેવીનાં અલગ-અલગ સ્વરૂપ પર ધ્યાન. તમે જ્યાં હો ત્યાંથી આ ઉત્સવમાં ભાગ લઈ શકો છો, ઉદાહરણ તરીકે સંકલ્પની રચના કરીને તેમજ દેવીને અર્પિત કરવામાં આવતી ‘જયદેવી આરતી’ના શબ્દો શીખીને. આના વિશે વધુ માહિતી સિદ્ધયોગ પથ વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે.
- દશેરા — નવરાત્રિના અંતે, એટલે કે હિન્દુ પંચાંગ અનુસાર આસો મહિનાના દસમા દિવસે દશેરાનો ઉત્સવ આવે છે. તે ‘વિજ્યાદશમી’ના નામે પણ ઓળખાય છે. મહાન મહાકાવ્ય રામાયણમાં, ભગવાન શ્રીરામની લંકાના યુદ્ધમાં રાક્ષસરાજ, રાવણ પર વિજયની આ વાર્તા છે. આ વર્ષે દશેરાનો ઉત્સવ અમેરિકામાં ૭ ઓક્ટોબરે અને ભારતમાં ૮ ઓક્ટોબરે ઉજવવામાં આવશે.
- દિવાળી — દીપોનો ઉત્સવ. રામાયણમાં વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે કે દિવાળી એ ભગવાન શ્રીરામના, ચૌદ વર્ષના વનવાસ બાદ પોતાના રાજ્ય અયોધ્યામાં ફરી આગમનનો ઉત્સવ છે. તે અમાસની રાત્રિ હતી અને અયોધ્યાનાં લોકોએ તેમનાં પ્રિય ભગવાન રામના પથને પ્રકાશિત કરવા માટે રસ્તા પર દીવા પ્રગટાવ્યા હતાં. જેવી રીતે ભગવાન શ્રીરામ અયોધ્યા પાછા ફર્યા અને રાજા બન્યા, ત્યારે દરેક ઘરમાં પ્રચુરતા અને આનંદ હતો, તેવી જ રીતે પ્રત્યેક વર્ષે હિન્દુ પંચાંગ અનુસાર આસો મહિનાની અમાસની રાત્રિએ ભારતમાં લોકો તેમનાં ઘરોની અંદર અને બહાર ભગવાન શ્રીરામના પુનરાગમનના પ્રતીક રૂપે અને દેવી લક્ષ્મીનાં તેમનાં ઘરમાં પ્રવેશ કરવા માટે આમંત્રણના રૂપે દીવા પ્રગટાવે છે. આ વર્ષે દિવાળીની આ રાત્રિ ૨૭ ઓક્ટોબરે છે. દિવાળીનો આરંભ ૨૫ ઓક્ટોબરે ગોવત્સ પૂજાથી થશે અને ૨૮ ઓક્ટોબરે બલિ પ્રતિપદા સાથે પૂર્ણ થશે, જેને ભારતના ઘણા ભાગોમાં નવવર્ષ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.

ઉત્સવોથી ભરપૂર આ મહિનામાં જ્યારે તમે સ્વયંને શક્તિપાત ધ્યાનશિબિરમાં લીન કરો અને જ્યારે તમે ઓક્ટોબર મહિનાના દરેક ઉત્સવોને મનાવો, ત્યારે “યોગ્ય પ્રયત્ન” કરવાનું સુનિશ્ચિત કરજો. તમે તેના પોતાના દેદીપ્યમાન પ્રકાશથી ઝગમગતા તમારા મનને નિહાળતા રહીને તેનાં મધુર ફળનો આનંદ માણો એવી શુભેચ્છા.

મેં ઉર્દૂમાં લખેલી આ કાવ્ય પંક્તિ સાથે હું આ પત્રનું સમાપન કરીશ. આ પંક્તિ વર્ણન કરે છે એક સાધકના જીવનનું — મારા જીવનનું — શ્રીગુરુમાઈની કૃપા પ્રાપ્ત થયા પહેલાં અને પછી તેમજ સાધનાના માર્ગ પર ચાલતા પહેલાં અને પછી. મને લાગે છે કે તમારામાંથી ઘણાંને પરિવર્તનની આ વાત પોતાના માટે પણ સાચી લાગી હશે.

જો હમારે વજૂદ સે ભી અનજાન હુઆ કરતે થે,
આજ પૂછતે હૈ પતા તેરા હમસે ટકરા જાને પર.

જેઓ પહેલાં મારા અસ્તિત્વ તરફ ધ્યાન પણ નહોતા આપતા,
તેઓ આજે મારી સાથે ભેટો થઈ જતા, તમારા વિશે જાણવા ઇચ્છે છે, ગુરુમાઈજી.

આદરસહિત,

ગરિમા બોરવાણકર

૧ ભાષાંતર © એસ.વાય.ડી.એ. ફાઉન્ડેશન.

© ૨૦૧૯ એસ.વાય.ડી.એ. ફાઉન્ડેશન®. સર્વાધિકાર સુરક્ષિત.